

ЕКОНОМІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ІСПАНІЇ ТА УКРАЇНИ

Саржинська А. Р.¹, Милашко О. Г.²

¹ – студент, кафедра статистики,

² – канд. екон. наук, доцент, кафедра статистики
Одеський національний економічний університет, м. Одеса

АНОТАЦІЇ

Саржинська А. Р., Милашко О. Г. Економічне співробітництво Іспанії та України. *Стаття присвячена виявленню існуючих проблем та особливостей економічного розвитку Іспанії. Проведено аналіз експортно-імпортних операцій між Україною і Іспанією та їх впливу на макроекономічні показники країн.*

Ключові слова: зовнішньоекономічне співробітництво, партнерство, експорт, імпорт, двостороння торгівля, валовий внутрішній продукт.

Саржинская А. Р., Мылашко О. Г. Экономическое сотрудничество Испании и Украины. *Статья посвящена выявлению существующих проблем и особенностей экономического развития Испании. Проведен анализ экспортно-импортных операций между Украиной и Испанией и их влияния на макроекономические показатели стран.*

Ключевые слова: внешнеэкономическое сотрудничество, партнерство, экспорт, импорт, двусторонняя торговля, валовой внутренний продукт.

Sarzynskaya A. R., Mylashko O. G. Economic cooperation between Spain and Ukraine. *The article is devoted to the identification of problems and peculiarities of economic development of Spain. The analysis of export-import operations between Ukraine and Spain and their impact on macroeconomic indicators is made.*

Keywords: economic cooperation, partnership, export, import, bilateral trade, gross domestic product.

ПОСИЛАННЯ НА РЕСУРС

Саржинська, А. Р. Економічне співробітництво Іспанії та України [Текст] / А. Р. Саржинська, О. Г. Милашко // Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень : збірник наукових студентських праць. Випуск 2 – Одеса, ОНЕУ. – 2016. – С. 61 – 66.

Постановка проблеми. Іспанія є одним з основних партнерів України в Європі. З Україною у Іспанії історично склалися взаємовигідні та динамічні стосунки.

Серед пріоритетів двостороннього співробітництва - подальший розвиток торговельних відносин, залучення іноземних інвестицій та реалізація регіональних програм співробітництва.

Аналіз останніх досліджень. Дослідженню розвитку економіки Іс-

панії присвячено багато праць як вітчизняних, так і зарубіжних вчених [1-4]. Дослідники зупиняються на етапах розвитку економіки країни, проблемах, які виникали на цьому шляху, описують сучасний стан країни. Інформаційною базою такого аналізу є статистичні дані Євростату, Всесвітньої торгівельної організації, ООН.

Метою статті є дослідження теоретичних і практичних аспектів економічного співробітництва України та Іспанії та виявлення основних тенденцій розвитку економіки Іспанії, оскільки її досвід є корисним для України.

Виклад основного матеріалу. У період глобальної кризи, що почалася в Європі у 2008 р., економічне становище Іспанії було серйозно підірвано. Кризові явища в країні набули особливо глибокий, структурний характер.

Проте у даний час ВВП Іспанії повільно, але зростає, а зовнішньоекономічні показники зміцнюються. В Іспанії знижуються споживчі ціни. Рівень безробіття в країні почав знижуватися вперше за 20 років. Ціни на нерухомість почали демонструвати позитивну динаміку.

Отже, економісти й політики констатують, що економіка країни після двохрічної рецесії, що закінчилася влітку 2014 року, демонструє найвищі темпи зростання в Єврозоні на рівні 1,2 % на рік. При цьому Іспанія стала першою країною, яка успішно вийшла з програми кредитування. У табл. 1 продемонстровано динаміку основних характеристик розвитку країни.

Дані таблиці свідчать, що ВВП країни за 2014 р. виріс на 1,0 %, де-що пошвавився внутрішній попит, почалося зниження безробіття. Спостерігається збільшення інвестицій в основний капітал і зростання обсягу зовнішньої торгівлі. Помітну роль у згладжуванні кризових ефектів і стабілізації економічної ситуації зіграло зростання товарного експорту.

Таблиця 1

Соціально-економічні показники Іспанії, млн. євро

Показник	2013 р.	2014 р.	Відносний приріст, %
ВВП	1393,5	1406,5	1,0
Споживчі витрати	814,5	827,3	1,6
Інвестиції в основний капітал	194,3	199,8	2,8
Державний борг, % ВВП	92,1	98,3	6,7
Експорт товарів та послуг	331,1	451,5	36,4
Імпорт товарів та послуг	295,3	415,4	40,7
Кількість безробітних, тис	6051,1	5457,7	-9,8
Рівень безробіття, %	26,1	24,4	-6,5

Відмітимо, що помітну роль у подоланні кризових ефектів зіграли сприятливі зовнішні умови, пов'язані як з новаціями у фінансовій політиці Євросоюзу, так і зі змінами світової кон'юнктури. По-перше, Європейський центральний банк запустив програму кількісного пом'якшення - прямого викупу боргів країн-членів ЄС на суму 60 млрд. євро на місяць. По-друге, інтервенції ЄЦБ призвели до зниження курсу євро, що зробило експортні товари Іспанії та інших країн Єврозони більш конкурентоспроможними. По-третє, іспанська бюджет крупно виграв від падіння цін на нафту, оскільки значно скоротилися витрати на імпорт вуглеводнів.

Всі ці фактори триватимуть і в найближчі роки, сприяючи інтенсивному відновленню економіки і формуючи нову посткризову парадигму господарського зростання. У табл. 2 продемонстровано динаміку ВВП країни.

Таблиця 2

Абсолютні та відносні показники динаміки ВВП Іспанії

Рік	ВВП, млн. євро	Абсолютний приріст, млн.€	Темп зростання	Темп приросту, %
2008	1116207
2009	1079034	-37173,00	0,967	-3,3
2010	1080913	1879,00	1,002	0,2
2011	1070413	-10500,00	0,990	-1,0
2012	1042872	-27541,00	0,974	-2,6
2013	1031272	-11600,00	0,989	-1,1
2014	1041160	9888,00	1,010	1,0

Дані табл. 2 демонструють зміни ВВП країни за 2009-2014 рр. Протягом даного періоду ВВП Іспанії у середньому щорічно знижувалось на 12811 млн. євро з урахування тенденції до рівномірного спадання. Проте 2014 р. став переламним, ВВП Іспанії за цей рік збільшився на 1 %.

Дипломатичні відносини між Україною і Королівством Іспанія були встановлені 30 січня 1992 року шляхом підписання у Празі спільного комюніке. У серпні 1992 р. розпочало функціонування в Києві постійне дипломатичне представництво Королівства Іспанія в Україні.

Україна має гарні зовнішньоекономічні стосунки з Іспанією та намагається підтримувати та активно розвивати ці відносини. Останнім часом між країнами зберігаються позитивні тенденції збільшення обсягів двосторонньої торгівлі.

У табл. 3 продемонстровано динаміку основних показників зовнішньої торгівлі між Україною та Іспанією.

Таблиця 3

Зовнішня торгівля товарами та послугами України та Іспанії

млн. дол. США

Рік	Експорт	Імпорт	Сальдо експорту імпорту	Зовнішньоторговельний оборот
2000	172,6	106,3	66,3	278,9
2005	593,6	249,9	343,7	843,5
2010	441,9	485,9	-44	927,8
2012	1607,3	776,2	831,1	2383,5
2013	1017,4	894,2	123,2	1911,6
2014	1203,7	634,8	568,9	1838,5

За досліджуваний період як експорт товарів і послуг, так і імпорт збільшувалися, причому експорт суттєво перевищував імпорт, однак в 2010 році спостерігалось негативне сальдо торгового балансу товарів і послуг, тому імпорт в Україну з Іспанії перевищив експорт на 44 млн. дол. США. Загальний обсяг торгівлі товарами та послугами між Україною та Іспанією за 2014 р. становив 1838,5 млн. дол. США, при чому значна частка припадала на експорт товарів та послуг.

У табл. 4 продемонстровано динаміку іноземних інвестицій з Іспанії до України. Відмітимо, що найбільш привабливою сферою економічної діяльності для іспанських інвесторів в Україні залишається промисловість, до якої залучено біля 60% загального обсягу іспанських інвестицій. У структурі промисловості найбільший обсяг інвестицій надійшов у металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів, оброблення деревини та виготовлення виробів з деревини, крім меблів. Решта іспанських інвестицій в Україні була спрямована в сферу торгівлі, ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку (біля 10%), діяльність транспорту та зв'язку (17%), комунальні та індивідуальні послуги, діяльність в сфері культури та спорту (8%), операцій з нерухомим майном, оренди, інжинірингу та послуг підприємцям (7%) тощо.

Таблиця 4

Прямі іноземні інвестиції з Іспанії в економіку України, млн. дол. США

Період	2001	2006	2010	2011	2012	2013	2014
Загальний обсяг інвестицій	29,1	42,5	70,5	63,4	72,6	70,7	69,0

Разом з тим, за обсягом прямих іноземних інвестицій, залучених в економіку України, Іспанія посідає 35 місце серед країн світу (22 позицію серед країн-членів ЄС).

Дані табл. 4 свідчать, що протягом 2002-2014рр. обсяг прямих іноземних інвестицій з Іспанії в економіку України з кожним роком збільшується.

Діяльність України та Іспанії у сфері культурного співробітництва спрямовується на проведення українських виставок, гастролей музичних колективів, забезпечення участі українських художників у фестивалях, що проводяться в країні перебування з метою популяризації вітчизняної культури в Іспанії, здійснення обміну фахівцями, інформацією та досвідом у цих сферах. Розвитку культурно-гуманітарних відносин між Україною та Іспанією сприяють гастролі українських музичних і театральних колективів. Традиційним успіхом у іспанських глядачів користуються гастролі Національного заслуженого ансамблю танцю України ім. Павла Вірського, Донецького оперного театру, Дніпропетровського та інших регіональних симфонічних оркестрів України. Проведення культурних заходів сприяє глибшому ознайомленню іспанської громадськості з історією та культурою України.

Україна та Іспанія домовилися про розвиток співробітництва в космічній сфері. Як повідомили в українському космічному відомстві, плани сторін закріплені підписаною Національним інститутом аерокосмічних технологій Іспанії рамковою угодою про співробітництво в галузі космічної діяльності. Згідно з документом, напрямками співпраці визначені: пускові послуги; ракети-носії; космічні апарати; наземна інфраструктура космічних систем; управління та експлуатація космічних апаратів різного призначення; дистанційне зондування Землі; наукові дослідження.

Висновки. Україна має гарні зовнішньоекономічні стосунки з Іспанією та намагається підтримувати та активно розвивати ці відносини. Останнім часом між цими країнами зберігаються позитивні тенденції збільшення обсягів двосторонньої торгівлі. Як експорт товарів і послуг, так і імпорт з України в Іспанію збільшувався, причому експорт суттєво перевищував імпорт. У процесі дослідження було виявлено, що вагому частку товарної структури українського експорту до Іспанії складають чорні метали, енергетичні матеріали, нафта та продукти її перегонки, руди, шлаки і корисні копалини. Тобто в товарному експорті переважає сировина та

продукція з низьким ступенем переробки, а, відповідно, і з низьким рівнем доданої вартості. На жаль, структура експорту та імпорту поки що свідчить про те, що Україна є лише «ринком збуту» для Іспанії.

Іспанія є для України прикладом країни, яка достатньо успішно долає кризові явища в економіці. ВВП Іспанії повільно, але зростає, а зовнішньоекономічні показники зміцнюються. Проведена в 2013 р Урядом Іспанії політика жорсткої бюджетної економії у руслі рекомендацій Євросоюзу і підтримка з боку Європейського центрального банку принесла свої плоди у вигляді поліпшення макроекономічних показників, що дозволяє говорити про початок відновлення іспанської економіки.

ЛІТЕРАТУРА

1. Онищенко О.А. Сучасна парадигма регулювання зовнішньої торгівлі / О.А. Онищенко // Економіка та держава. – 2013. – №8. – с.27-29.
2. Чалий В. Українсько-іспанський діалог [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.razumkov.org.ua/>
3. Щерба А. Забезпечити подальший розвиток українсько-іспанських відносин [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.razumkov.org.ua/>
4. Гальчинський А. С. Стратегія економічного і соціального розвитку України (2004–2015). Шляхом європейської інтеграції / А. С. Гальчинський, В. М. Геєць, // Нац. ін-т стратег. дослідж. ; Ін-т економ. прогнозування НАН України. – К., 2015. – 416 с.
5. Статистичний збірник «Наукова та інноваційна діяльність в Україні у 2014 році» [Електронний ресурс] // Державна служба статистики України. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
6. Статистичні матеріали Державної митної служби України «Зовнішня торгівля України» [Електронний ресурс] // Державна митна служба України. – Режим доступу : www.customs.gov.ua/dmsu/control/cstat/f3/showstat
7. Статистичний щорічник «Україна в цифрах у 2014 році» [Електронний ресурс] // Державна служба статистики України. – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua
8. Торговельно-економічні відносини [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.mfa.gov.ua>.
9. Українсько-іспанське співробітництво [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.spain.com.ua>.
10. Підгорний, А. З. Міжнародна статистика : навчальний посібник [Текст] / А. З. Підгорний, О. Г. Милашко, О. П. Русєва. – Одеса : ОНЕУ, 2012. – 162 с.
11. Ольвінська Ю. О. Проблеми соціально-економічного розвитку країн Євросоюзу / Ю. О. Ольвінська // Наукові проблеми господарювання на макро-, мезо- та мікроекономічному рівнях: Міжнародна науково-практична конференція (Одеса 22-23.04.2015). – Одеса: ОНЕУ, 2015. – С. 18-21.